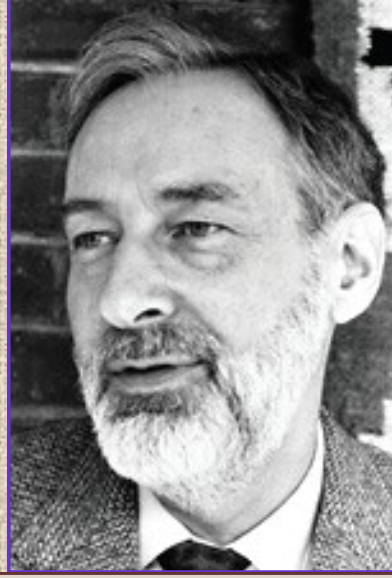

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1975 yılında Tjalling C. Koopmans'a verilmiştir. Koopmans, bu ödüle "optimal kaynak dağılımı kuramına yaptığı katkılardan" dolayı layık görülmüştür.

TJALLING C. KOOPMANS-1975 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Tjalling C. Koopmans, Sjureld Koopmans ve Wijtske van der Zee çiftinin üçüncü oğlu olarak 1910 yılında Hollanda Graveland'da doğmuştur. Babası bir Protestan okulunda idareci olarak görev yaparken, annesinin yine eğitim sektöründe çalıştığı bilinmektedir. Tjalling kendisini okuldan verilen bilgiler ve ailesinden aldığı önemli değerler ve yetenekler açısından oldukça şanslı görmektedir. Yine de 14 yaşından 26 yaşına kadar aldığı eğitim boyunca önemli bir kumandan burs almış ve ailesine yük olmadan eğitimini tamamlamıştır. 1950 yılında Econometric Society'nin, 1978 yılında ise American Economic Association'nın başkanlıklarını yapmıştır. 26 Şubat 1985 yılında hayata gözlerini yummuştur.

Eğitim-Kariyer: Koopmans, Utrecht Üniversitesi'nde matematik ve istatistik çalıştı ve 1933 yılında yüksek lisansını, 1936 yılında ise istatistik ve iktisat alanında doktor unvanını aldı. Koopmans, Rotterdam'daki Hollanda Ekonomi Okulu'nda belli bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra ve Geneva'daki Milletler Cemiyeti'nde (The League of Nations) ekonomist olarak çalışmasının ardından 1940 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etmiştir. Koopmans, Princeton Üniversitesi'ndeki doktora sonrası çalışmasını takiben 1942-1944 yılları arasında Birleşik Gemi Taşımacılığı Düzenleme Kurulu'nda istatistikçi olarak çalışmıştır. Koopmans 1944 yılında Chicago Üniversitesi'ne gitti ve 1944'den 1948'e orada kadar araştırmacı olarak çalıştı. Ayrıca, aynı üniversitede Koopmans'ın 1948'den 1954'e kadar Cowles Komisyonu Araştırma Başkanlığını yapmıştır. Koopmans 1955 yılında New Haven'daki Yale Üniversitesi'ne geçti ve burada gerek 1961'den 1967 yılına kadar iktisadi araştırmalar yapan Cowles Kurumu'nun başkanlığını yaparak, gerekse 1955 yılından itibaren iktisat profesörü olarak emekli olduğu 1981 yılına kadar hizmet etmiştir.

Hobileri: Koopmans'ın iktisat dışındaki başlıca ilgi alanları doğa ve müzik olmuştur.

İktisat Bilimine Katkıları: Koopmans en başta faaliyet analizi (activity analysis) konusunda çığır açıcı çalışmasıyla hatırlanacaktır. Koopmans'ın ulaştırma ekonomisi alanında yapmış olduğu öncü araştırmalar ve bir istatistikçi olarak İkinci Dünya Savaşı esnasında "Birleşik Deniz Taşımacılığı Düzenleme Kurulu"nda yaptığı görev esnasında bu alanda bir tekniğin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Koopmans'ın 1942 yılında bu kurul için hazırlamış olduğu çalışmaları ilerleyen yıllarda "Farklı Rotalara Yapılacak Taşımacılıklarda Değişken Oranlar" isimli bir kitap olarak 1970 yılında yayınlanmıştır. Koopmans bu eseriyle farklı yönlere gemi taşımacılığı yapan işletmelerin optimal kaynak tahsisinde karar vermeye yardımcı edecek bir çalışmayı hizmetine sunmuştur. Ayrıca, Koopmans potansiyel veya gölge fiyatlar yardımıyla taşımacılıkta nasıl en etkin kaynak tahsislerine karar verilebileceğini göstermiştir. Koopmans faaliyet analizindeki öncü çalışmasına ek olarak, iktisat teorisi, metodoloji ve optimal iktisadi büyüme teorisi gibi birçok alana önemli katkılar sağlamıştır. Ekonometri alanındaki çalışması "İktisadi Zaman Serilerinin Lineer Regresyon Analizi" başlıklı doktora tezine dayanmaktadır. Koopmans'ın metodoloji alanındaki araştırmalarına gelindiğinde, özellikle Arthur Burns ve Wesley Mitchell tarafından yazılmış ve Ulusal İktisadi Araştırmalar Bürosu (NBER) tarafından yayınlanmış olan "İktisadi Dalgalanmaların Ölçülmesi" başlıklı eser için yazdığı inceleme yazısı son derece katkı sağlayan türdendir. Koopmans bu eserinde Burns ve Mitchell'in "tümevarımcı ampirik" metodolojisini "teorisiz ölçüm" olarak ifade etmekte ve ağır bir şekilde eleştiriye tabi tutmaktadır. Koopmans'ın iktisat bilimi hakkındaki görüşlerine onun üç ayrı makalesinde ulaşılabilir: kaynakların dağılımı ve fiyat sistemi; iktisadi bilginin inşası; ve ekonomide araç ve problemlerin karşılıklı etkileşimi.